

Motion

1983/84:2559

Karin Israelsson och Rosa Östh

Ändring i brottsbalken m. m. (sexualbrotten) (prop. 1983/84:105)

I proposition 1983/84:105 om ändring i brottsbalken m. m. (sexualbrotten) föreslås omfattande lagändringar. Genom att införa en ny paragraf i rättegångsbalken öppnas möjlighet för målsägande till personligt stöd under rättegång.

Lagförslaget innebär dock ej att möjlighet till juridiskt biträde ges. Detta är av flera skäl att beklaga. De remissinstanser som yttrat sig över utredningen SOU 82:61: Våldtäkt och andra sexuella övergrepp har i det sammanhanget kraftigt understrukt vikten av att ett bättre omhändertagande av offer för sexualbrott kommer till stånd och understöder kommitténs förslag. Sexton av remissinstanserna har dessutom framhållit behovet av juridiskt biträde.

Domstolsverket framhåller exempelvis: Enligt domstolsverkets mening talar många skäl för att rättshjälpslagen ändras så att det blir möjligt att förordna ett biträde även i fall då kvinnan inte framhåller något skadeståndsbehov mot den tilltalade. Ett biträde enligt rättshjälpslagen torde ha större möjligheter att effektivt hjälpa kvinnan än en sådan stödperson som kommittén förordar.

JämO skriver: Den som utsätts för ett sexuellt brott borde ha behov av juridiskt och socialt stöd snarare än av sociala hjälpinsatser. Den våldtagna behöver någon som kan stödja henne under förundersökningen och bevaka hennes intressen i samband med rättegången - - Enligt JämO:s mening bör alltså kvinnan i samband med att hon anmäler våldtäkten erbjudas dels ett juridiskt biträde som stöd och hjälp före och under rättegången, dels samtals- eller kristerapi.

Centerns kvinnoförbund föreslår i sitt remissvar att offret skall ha rättighet till juridiskt biträde inom rättshjälpens ram. I våra grannländer – Danmark och Norge – förordnas juridiskt biträde såvitt gäller våldtäktsmål.

Krav på juridiskt biträde utesluter på intet sätt behovet av psykologiskt krisstöd i samband med brottet. Men den stödpersonen besitter inte de juridiska kunskaper som ett juridiskt biträde har och som kvinnan-mannen är i behov av. Föredragande statsråd är också i propositionsförslaget beredd att ta upp frågan om juridiskt biträde till omprövning om det skulle visa sig behövas. Enligt vår uppfattning finns detta behov redan dokumenterat bl. a. i de remissvar som inkommit.

Vi föreslår därför att man redan nu beslutar om att målsägande vid anmälan av brottet och i anslutning till och i rättegången äger rätt till juridiskt biträde.

Det bör ankomma på vederbörande utskott att utarbeta erforderlig lagtext

som är anpassad till den utformning rättegångsbalkens 20 kap. får vid bifall till övriga förslag i propositionen.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att våldtäktsoffer skall ha rättighet till juridiskt biträde inom rättshjälpens ram.

Stockholm den 1 mars 1984

KARIN ISRAELSSON (c)

ROSA ÖSTH (c)